

Bazovica, ti predragi si naš dom,
roke slovenske zveste so te dale,
drag spomin na tebe nosil bom,
ponos kvarnerske lepe si obale.
Slavko Arbiter, »Bazovica«

KAZIPOT

mesečnik slovenske skupnosti na Reki in v PGŽ

ISSN1845-5034 julij - avgust 2010 letnik VI

Kažipot

Mesečnik slovenske skupnosti na Reki in PGŽ

Urednica: Marjana Mirković
marjana.mirkovic@ri.t-com.hr
tel.: 091 593 6086

Prilpava, prevodi in oprema besedil
Marjana Mirković v okviru projekta Si-T

Lektorica Darka Tepina Podgoršek

Izdajatelj:

Slovenski dom KPD Bazovica, Podpinjol 43, Reka
bazovica@bazovica.hr, za: Milan Grlica

Svet slovenske narodne manjšine Mesta Reka

Podpinjol 43, Reka

sreda: 10.00-12.00, vslonmg.ri@gmail.com

za: Dušana Gržeta

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ, Podpinjol 43, Reka

sreda: 10.00-12.00, vijece-slo.pgz@ri.t-com.hr,

za: Marjana Mirković

ISSN 1845-5034

Oblikovanje, prelom in tehnično urejanje: Krispin Stock

Tisk: Tiskara Sušak

Mesečnik finančno podpira:

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Prímorsko-goranska županija

Mesto Reka

Svet za narodne manjšine RH

Naklada je 600 izvodov

Na naslovnici: Modrina Kvarnerja. Foto: Anita Hromin

Karikatura:

Bojan Grlica

Slovenski dom KPD Bazovica

tel.: 215 406, 324 321, faks: 334 977

tajništvo, knjižnica in klubski prostori

torek in četrtek: 10.00-12.00, 18.00-20.00

MePZ - vaje, ponedeljek: 18.00-21.00

Dramska skupina: po dogovoru

Folklorna skupina: sreda, 19.30-21.00

Plesna skupina: torek, 19.30-21.00, četrtek, 20.00-21.30

Dop. pouk slovenščine: ponedeljek in torek, 18.00 - 21.00

Planinska skupina: torek, 20.00-22.00

Fotografska skupina: po dogovoru

Mladinska skupina: druga in četrta sobota, 16.00

www.bazovica.hr/mladinci

Svet SNM Mesta Reka, Svet SNM PGŽ:

sreda: 10.00-12.00, tel.: 324 321, 091 593 6086

Kažipot julij-avgust 2010, št. 63, letnik VI

p	pismo.....	3
d	dogodki.....	3
n	napovednik.....	21
g	gorski kotar.....	21
i	iz drugih društev in svetov.....	22
n	nespregledano.....	24
š	študij v RS.....	24

Bodoča brucka na ljubljanski filozofski fakulteti Romina Knez z Reke nam je poslala pismo o udeležbi na poletni šoli v Ljubljani. Pismo je nelektorirano, objavljamo ga v celoti in Romini čestitamo za doseženo znanje.

Romina Knez: Poletna šola 2010

“Dobila sem štipendijo za tečaj slovenskega jezika ki je potekal od 5-16.7.2010. Sam tečaj, dejavnosti, Ljubljana in vsi ljudi ki sem spoznala naredili so moje dvo-tedensko bivanje v Sloveniji enim od najlepših izkušenj. Prvi dan v šoli smo pisali izpit iz slovenskega jezika za razvrstitev v skupine enakega znanja da bi pouk bil bolj učinkovit. Tečaj je trajal tri ure na dan in je bil sestavljen od učenja slovnice in različnih igri in vaj ki so vzdrževali prijetno ozračje in omogočale hitrejši napredek. Tudi je obstajala možnost da se izbere popoldanski tečaj ki je trajal 90 minut in se osredotočil na pogovor. Učiteljice so bile vedno pripravljene pomagati in bo naredile vse da bi bilo lažje in bolj zabavno. Tečaj je imel dva programa dvo-tedenski in štiri-tedenski. Večina udeležencev je izbrala dvo-tedenski tečaj ki je potekel istočasno kot Mladinska poletna šola. Imeli smo možnost bivanja v dijaškem domu kaj jaz definitivno priporočam ker je to najenostavjši in najboljši način za spoznavanje. Dom je bil na zelo dobri lokaciji, v bližini šole pa je bil tudi v bližini mesta kje smo šli v velih skupinah vsokraj vsako noč. Želela bi tudi omeniti dejavnosti katere je organizirala Univerza v Ljubljani. Vse dejavnosti so bile v popoldanskem času, tako da so učenci lahko šli na počitek pozneje dopoldanskega pouka. Dejavnosti so se osredotočale na slovensko kulturo in tradicijo. Začeli smo z spoznavno večerom kje smo imeli priložnost slišati malo o vsaki državi. Prav tako smo imeli ogled starega mestnega jedra, ogled Botaničnega vrta in predavanje o slovenskem animiranem filmu, a naša dva tedna Poletne šole smo končali z zabavo v Bachus centru kje so bili tudi naši učitelji in asistenti. Na koncu bi omenila vse čudovite ljudje katere sem spoznala iz različnih delov sveta z različnim zgodbam življenja, veliko jih je bilo iz daljnjih dežel kot so Avstralija, Kanada in

Amerika. Največ so potomci Slovencev, nekateri od jih želijo študirati v Sloveniji, ampak ima in tistih ki se učijo slovenščino ker jim je všeč. Upam da ostanem v stiku z njimi ker smo preživeli res lepo vreme skupaj in veliko ljudi bo prišel nazaj v poletno šolo naslednje leto. Poletno šolo bom prav gotovo priporočala vsima ker se bodo zelo dobro zabavili in se bodo veliko naučili!”

Udeleženci tečaja. Arhiv Romine Knez.

DOGODKI JUNIJ

1. junij-30. avgust
 Pomorski in zgodovinski muzej Hrvaškega primorja
 Po svetovnih morjih

Razstava je bila odprta 21. aprila in postavljenavna v počastitev pomorščakov in ladjedelničarjev s Kvarnerja, obenem pa tudi stopetdesetletnice plovbe, na kateri je kapetan Ivan Visin iz Boke Kotorske na jadrnici Splendido, zgrajeni leta 1850 v ladjedelnici Andrije Zanona na Reki, obplul svet. S tem se je začela vrsta dogajanj v gospodarskem in znanstvenoraziskovalnem pogledu, v katerih so sodelovali reški in kvarnerski pomorščaki, ki so pluli na ladjah avstro-ogrske monarhije, denimo odprava na Arktiko, brodolom barka *Stefano* v Avstraliji in plovba kapetana Branka Širole, ki je svet obplul na poslednjih jadrnicah dolge plovbe.

Razstava na panojih predstavlja tudi razvoj ladjedelništva in pomorskih družb na Reki ter pri tem poudarja pomen zlasti dveh podjetij, *Adrie* in *Ungaro-Croata* (Ogrsko-hrvaške parobrodne družbe), katere eden od ustanoviteljev

in podpredsednik ter lastnik velikega števila delnic je bil znani in premožni reški poslovnež slovenskega rodu Josip Gorup.

Marjana Mirković

Z razstave. Foto: Marjana Mirković

1. junij-15. september
Mestni muzej, Reka
Akvizicije 2006-2010

Razstava Akvizicije je na ogled od 18. maja ob mednarodnem dnevu muzejev. Organizirana je že četrty in je sad sistematičnega zbiranja gradiva oziroma na novo prejetih umetnin in zanimivih predmetov. Kot omenja katalog, so muzejsko zbirko med drugim dopolnili tudi s portretom industrialca Antona Simonića, ustanovitelja in prvega predsednika reške podružnice delavskega društva (*Societa operaia fiumana*), kar v svoji študiji *Fluminensia Slovenica* iz leta 2007, ki govori o reških meščanih slovenskega rodu in posebej o družini Simonić, med drugim piše tudi dr. Irvin Lukežič.

Poseben del nove zbirke je namenjen reški zgodovini tehničnega razvoja in torpeda ter napoveduje skorajšnjo razstavo z naslovom Reški torpedo.

Posebej zanimiva je tudi bronasta plaketa z reliefnim portretom že omenjenega Josipa Gorupa Slavinskega (6,5 x 5 cm), delo Rudolfa Marschalla, ki ima v muzeju inventarno številko MGR 13751. Kot je navedeno, jo je muzeju leta 2010 darovala Ružica Lakatoš-Perčić. Na videz gre za enako plaketo, ki jo v časopisu za slovensko krajevno zgodovino *Kronika* (št. 58, 2010), posvečeno rodbinama Kalister in Gorup, omenja dr. Vesna Bučić (str. 233) in jo je prav na njeno pobudo Gorupova vnukinja Ksenija Turković leta 2006 darovala Narodnemu muzeju

ju Slovenije. Razlika pa je v velikosti, saj je plaketa, ki jo hrani Narodni muzej Slovenije, nekoliko večja (19,5 x 15 cm). Posnetek plakete iz reškega muzeja je objavljen tudi v katalogu ob razstavi, na kateri so med drugim na ogled tudi delnice Banke in hranilnice za Primorje na Sušaku, v kateri je delnice prav tako imel Josip Gorup.

Marjana Mirković

Emanuele Gallico, Portret Simonića. Olje na platnu, 1885. Foto: Marjana Mirković

2. junij
12. veslaška regata na Reki

Članica Slovenskega doma KPD Bazovica Meri Maržič se je tudi letos odzvala na povabilo reške pomorske fakultete in znova vodila priljubljeno regato, za sodelovanje pa tudi tokrat prejela čestitke zadovoljnega organizatorja. Poslala nam je tudi naslednji prispevek:

Tudi letos je reška fakulteta za pomorstvo organizirala veslaško regato v mornarskem veslanju, dvanajsto po vrsti. Potekala je v potniškem pristanišču na Reki, od Rive boduli do De Franceschijevega pomola in s ciljem pred pomolom Karoline reške.

V tej, do zdaj največji takšni regati v regiji je po besedah predsednika organizacijskega odbora profesorja Albina Redžića sodelovalo sto tekmovalcev več kot lani. Trajala je polnih enajst ur. Skupno se je v štirih kategorijah pomerilo devetindvajset ekip, v katerih je sodelovalo 435 tekmovalcev.

V uradni konkurenci študentov fakultet za pomorstvo je tekmovalo dvanajst ekip, v revijskem tekmovalstvu štiri, v mednarodni konkurenci pet in v ženski osem ekip s stodvajsetimi veslačicami. V mednarodni konkurenci so sodelovali študenti fakultete za pomorstvo in promet iz Portoroža, reške pomorske fakultete, dijaki srednje pomorske šole iz Bakra in pomorske šole Ambroza Haračića iz Malega Lošinja ter ekipa *Oldstars*.

Prvo mesto je osvojila ekipa *Oldstars*, drugo ekipa študentov iz Portoroža in tretje študenti reške pomorske fakultete.

V ženski konkurenci je bila najuspešnejša ekipa Rečanke, na drugo mesto so se uvrstile Lošinjanke in na tretje Portorožanke.

Tekmovalci v študentski ekipi fakultete za pomorstvo in promet iz Portoroža: Dejan Nadrah (vodja), Dejan Cvjetkovič, Marko Herga, Tomaž Mulej, Matic Šket, Ivan Gogala, Srečko Knežević, Matic Arčon, Janez Glas, Emil Aletič, Klemen Bujan, Robert de Lucia in Aleksandar Risto. Ekipo tekmovalk s te fakultete pa so sestavljale: Ivana Vitomir (vodja), Sanja Mišič, Dubravka Mudrinić, Katja Mandeljc, Mihaela Rožman, Alja Gostečnik, Maja Boškowska, Monika Terčič, Urška Haznadar, Urška Žižmond, Pika Križman, Svetlana Šubič, Ines Kovic, Jana Tavčar in Anita Mole.

Meri Maržić Roman, prevod Zdenka Jelovčan, priredba Marjana Mirković

Moška ekipa Portorožanov. Arhiv Meri Maržić Roman.

3.-6. junij
Sarajevo, Kakanj
Dramska skupina KPD Bazovica pri
Slovencih v Sarajevu

Že ob koncu leta 2009 se nam je oglasila ga. Elizabeta Strunjaš, generalna tajnica SKD Cankar, in nas prijazno povabila na gostovanje v Sarajevo z našo novo komedijo *Romeo in Julija* ... pa še kaj, češ da so bili njihovi člani navdušeni nad našim Piknikom, predstavo, ki smo jo pri njih odigrali pred petimi leti. Predlog je bil, da bi nastopili v okviru Cankarjevih dni, tradicionalne prireditve, ki poteka maja na dan društva in rojstnega dne Ivana Cankarja. Obenem bi imeli priložnost za ogled predstave tudi slovenski skupnosti iz Tuzle in Banjaluke. Načeloma smo gostovanje potrdili in se pozneje po telefonu in elektronski pošti vse pogosteje in podrobno dogovarjali. In spreminjali detajle. Zmenili smo se, da bomo nastopali prvo soboto v juniju, v Sarajevu, ko Cankarjevi dnevi zaprejo svoja vrata. Naš predsednik Milan Grlica, obenem tudi igralec, je menil, da je večdnevni izlet in gostovanje v Sarajevu nagrada dramski skupini za dosedanje delovanje.

In tako smo se v četrtek, 3. junija, v zgodnjih jutranjih urah z manjšim avtobusom - voznik je bil spet naš znanec Franko - odpravili na pot v Sarajevo. Dan je bil lep, vožnja prijetna, med potjo smo se večkrat ustavili in se osvežili. Kmalu in brez težav, ki smo jih imeli pred petimi leti na meji, smo vstopili v Bosno in Hercegovino. Pot in pokrajina sta bili zanimivi, in že smo prišli v Bihać. Ustavili smo se na dobrem kosilu v idiličnem motelu *Sunce* ob reki Uni v bližini Bihaća.

Zadovoljni smo nadaljevali pot. Pisana bosanska pokrajina z orientalskim pridihom, veliko na novo zgrajenih džamij, ob cesti pa pogosto kar v zelenih hribih tipični muslimanski grobovi stečci, ki spominjajo na velike bele vertikalne kamne. Okoli 20. ure ali pa malce pozneje smo prispeli v Sarajevo in zlahka našli naš očarljivi hotel *Boutique 36* na zgodovinski Baščaršiji, kjer smo bili nastanjeni. Hitro smo uredili formalnosti, v sobe pospravili prtljago in se spet zbrali na recepciji, kamor nas je prišla pozdravit ga. Beti. Lepo jo je bilo videti po petih letih! Skupaj smo se sprehodili do večerje v čudovitem gostinskem objektu Inat, ki ima svojo

posebno zgodbo in status. Posloveli smo se od Beti in se dogovorili, da pridemo naslednji dan v nove prostore SKD Cankar na kratko druženje in si ogledat dvorano za nastop.

Odlična večerja z bosanskimi specialitetami ob nevsiljivem bosanskem melosu s sevdalinkami in nasploh orientalsko ozračje, ki nas je obdajalo v gostilni Inat ob reki Miljacki, sta nas navdušila. Osebo mi bo ta večer ostal za vedno vtisnjen v spomin zaradi neke posebne lepote in očarljivosti objekta ter orientalskega razpoloženja. Občutila sem neki čisto drugačen način življenja in razmišljanja.

Drugi dan po zajtrku smo se odpravili na kratek sprehod po Baščaršiji in že je prišel podpredsednik društva Cankar, gospod Toni Skočir. Skupaj smo se sprehodili do njihovih novih prostorov v Splitski ulici 12. Tam so nas pristrčno dočakali Beti, Dina in drugi člani. Po osvežitvi in krajšem druženju so naši iz tehnike odšli pogledat dvorano za nastop v mednarodnem frančiškanskem študentskem centru (FMSC). Zatem pa smo šli spet v naš avtobus in na pot v Kakanj k našim rojakom iz Slovenskega združenja. Na druženje in kosilo. Tudi v Kakanju imajo člani nove prostore. Sprejel nas je predsednik Jožef Špringer s sodelavci in člani. Kavica, slivovka, hruškovec, narezek in prijazno druženje, v bližnji restavraciji pa razkošno kosilo. Baklava za posladek. Po kosilu smo se vrnili, saj smo se morali pozdraviti s člani, ki so nas čakali. Žal ni bilo več časa za druge ogledе v okolico Kakanja, ki nam jih je ponudil predsednik Špringer. In spet prijetni pogovori, pijača. Ko smo malce pred odhodom članom podarili knjigo *Kako si mi lepa, dežela domača*, avtorja Slavka Arbitra, člana našega društva, pa je naš Lojze Usenik občutil željo, da navdahnjeno odrecitira Zdomca iz te knjige. Razgalil in navdušil je člane, zaslužil aplavz in čestitke, tako da je zadonela še skupna pesem. Čas je hitro minil in morali smo se posloviti.

V Sarajevu smo se malo odpočili v hotelu in se odpravili, jasno, spet na Baščaršijo na čevapčiče. Potem smo se še malo sprehajali, uživali v nočnem utripu mesta, nato pa na počitek v naš mali moderni hotel. Bližala se je sobota, dan našega nastopa.

Sobotno dopoldne smo izkoristili za ogled me-

sta in pozneje obiskali prostore SKD Cankar, kjer naj bi imeli kosilo. Tam je bilo zelo živahno in veselo. Konec tradicionalne kulturno-športne prireditve Cankarjevi dnevi namreč pomeni tudi konec dopolnilnega pouka slovenskega jezika v sklopu slovenskih društev v BiH. Učenci iz raznih slovenskih društev iz BiH so bili gostje SKD Cankar v Sarajevu. Če bi bilo lepo vreme, bi bili vsi na kosilu v vrtu društva, ker je pa takrat padal nadležen dež, smo se stisnili v sobe in uživali v čevapčičih v lepini. Čas je hitro mineval. Vrnili smo se v hotel in po kratkem počitku odšli v FMSC, mogočno stavbo, zgrajeno med letoma 1939 in 1942. Stavba je bila med vojno skoraj popolnoma uničena, a so jo leta 1996 spet obnovili, da bi okrepili ljudske in verske vrednote. V čudoviti dvorani so si učenci pouka slovenskega jezika ogledali muzikal *Plavi zec*, ki govori o ekologiji, ljubezni in zaupanju. Zatem pa smo imeli v isti dvorani tonske in igralske vaje mi ter se pripravljali za nastop. Pričakal nas je izredno prijazen gostitelj Josip Pavlović. Rekel je, da je v FMSC »deklica za vse«, nam razkazal prostore in nam bil v veliko pomoč. V času nastopa ob 19.00 je bila dvorana skoraj polna. Med občinstvom so bili tudi učenci pouka slovenskega jezika z učiteljicami iz vseh slovenskih društev v BiH, naši prijatelji iz Slovenskega združenja meščanov Kakanj, pa tudi predstavniki veleposlaništva RS v BiH. Razpoloženje je bilo dobro. Kratak pozdravni nagovor predsednika SKD Cankar Sanje Bogdanović je oznanil začetek naše predstave. Nismo imeli treme, občinstvo je bilo čedalje prijetneje razigrano. Otroci so se smejali in nam ploskali. Občutili smo, da dobro igramo. Na koncu predstave je sledil dolg aplavz! Po izmenjavi čestitk in daril na odru ter pozneje v dvorani smo zadovoljni občutili, da smo se v Sarajevu spet dobro predstavili. Pogovarjali smo se z gosti ter se poslovili od gostiteljev, z obljubo o novičnem snidenju na Reki, ko pridejo naslednjo pomlad gostovat k nam na Reko s pevskim zborom in umetniško razstavo slik.

Še enkrat smo se sprehodili po Baščaršiji, kjer seveda ni šlo brez zasluženega bureka, sirmice ali pite zeljanice in sladoleda. Nato pa na počitek v hotel.

Po nedeljskem zajtrku smo se odpravili proti domu. Med potjo smo imeli daljšo pavzo v FIS-

u, veliki trgovski hiši v bližini Viteza. Pot nas je vodila do Ključa in kosili v hotelu Lovce ob reki Sani. Vožnjo smo nadaljevali s krajšimi vmesnimi postanki in v večernih urah nas je Franko srečno pripeljal domov. Bilo je lepo in nepozabno in upam, da se bomo ob kakšni podobni priložnosti spet vrnili v Sarajevo.

Zdenka Jelovčan, tajnica KPD Bazovica in članica dramske skupine

Po predstavi. Foto: Anita Hromin

Člani SKD Cankar Sarajevo. Foto: Anita Hromin

O gostovanju dramske skupine KPD Bazovica je v glasilu Šolski razgledi (št. 11, 4. junij) pisala Manja Žugman Širnik (www.solski-razgledi.com/e-sr-prispevek.asp?ID=342) in v prispevku z naslovom Slovensko obarvan maj v Sarajevu med drugim zapisala:

Cankarjevi dnevi so zaprli svoja vrata prvo soboto v juniju, ko so svoje obiskovalce počastili s predstavo Romeo in Julija, ki jo je izvrstno odigrala dramska skupina KPD Bazovica s hrvaške Reke. Komedijo je režiral Serđo Dlačić, pomenila pa je tudi konec dopolnilnega pouka slovenskega jezika v sklopu slovenskih društev v BiH. Ob predstavi so slovenski rojaki lahko začutili vso lepoto in radost na poti stremeljenja k skupnemu cilju. V njej so lahko prepoznali sebe. »Videti sebe je včasih težko,

vendar tisti, ki jim to uspe, včasih lažje vidijo druge,« je pojasnil Vjeko Alilović.

Cankarjevi dnevi so zagotovo prireditve, ki razvija in krepi oboje, tako posameznika kot množico. Vzpostavlja kulturna, športna in druga sodelovanja z institucijami v Sloveniji, hkrati pa uredničuje željo po utrjevanju prijateljskih vezi med domovino naših rojakov in matično deželo.

3.-6. junij
Izlet na otok Vis
Planinska skupina Bazovica Reka in PD
Snežnik Ilirska Bistrica

3. 6. 2010. Reka - Delta 0.00

Nekateri so bili pred časom in jih je zmočil dež. Nekateri so bili točni in so se le malo zmočili. Tisti, ki so zamudili, so ostali suhi. Pot v mraku proti jugu in Splitu. Pot je, čeprav nismo spali, hitro minila. Na avtocesti le en kratek počitek - na dolgo povelje. V Splitu prisrčen sprejem ob 6.00 in čas štirih ur je, ob prijateljih in zajtrku, hitro minil.

Cili je Split zaspala grana. Foto: M. Filipović

11.00 Trajekt z vsemi potniki in vozili potuje na Vis. Zdaj smo že polni moči (le malce zaspani) in tri ure plovbe minejo kot sanje. Modro morje in zaspani otoki okoli nas.

13.30 Končno Vis.

Čitrala bom besede Jakše Fiamenga: »Vi se boste stokrat spremenili, ampak to lesketanje bo ostalo, ohranjeno magari za sanjavi spomin, ki ne more obledeti na soncu in ga ne more oprati pozaba.« Kar hitro smo se razdelili po sobah, razpakirali in prisluhnili bogatemu popoldanskemu programu. Ena skupina je odšla na sprehod do trdnjav Terjun in sveti Juraj.

Druga skupina je tekla za vodičem po Visu, dokler je zmogla. Vis je nadvse zanimivo mesto. Učilnica zgodovine od Helenov do danes, arhitekture s svojimi nahajališči, ki žal še niso popolnoma obdelane in prikazane, pa se o njih veliko ve, tako kot o pomorščakah, bojnih in seveda pokopališčih.

Po večerji pa spet v mesto. V prijetni družbi je naša vesela družba zapela ob kozarcu vina in to ni nikogar motilo.

4. 6. 2010. 9.00 Vis, Komiža (z našim avtobusom)

Skozi lepote in dišave ceste smo se iz Viškega zaliva (zaljev Svetog Jurja) pripeljali v Komižo na drugi strani otoka. Že kratek pogled na Komiški zaliv in Komižo in iz avtobusa je završal dolg Aaaaahhhh. Komiža je staro ribiško mesto na zahodni obali otoka, znano po ribičih, veslačih, »falkuši«, ribiškem muzeju, cerkvi Gospe gusarice na plaži, prelepem sončnem zahodu in kratki poti na Biševo. Znani so komiški ribiči, ki so do Palagruže veslali štirideset milj, solili ribo in jo pripeljali nazaj. Nekoč je bila v mestu tudi tovarna Mardešić za konzerviranje rib.

Vedno je prijetno, ko veš, da je na drugi strani že zmenjen odlični izlet.

Z ladjo smo odšli na Biševo na ogled Modre špilje ter na kosilo v Mezuporat. Prva barka je iz jame prišla z mokrimi izletniki. Njih je lepo zalilo.

Modra špilja. Foto: Vinko

Druga barka je priplula v Modro špiljo. Jaz sem že vse to videla - samo videla. Prvič smo si, pred desetimi leti, prečudovito modrino votline ogledali z barko enake velikosti, veslajoč po mirnem in nizkem morju, brez težav. Barka je mirno vplula v špilo. Tokrat smo pluli z

motorjem, pri valovitem in visokem morju, od vhoda je ostala samo luknjica - glave dol in gremo. Izkušnje mladega Vinka, ki nas je peljal, so nas varno pripeljale v špiljo. Ko smo si ogledali lepoto modrine in nekdanji dom »morskega čovika«, smo enako varno prišli ven, spet glave dol. Vse je bilo v redu, dokler nam ni, na splošno veselje moške posadke, nasproti prišel gumijasti čoln s plavolaskami in otroki. Po daljšem dopovedovanju so zmagale plavolaskе. One noter, mi pa končno ven. Ni nas zalilo. Morje je še vedno mrzlo.

Druženje in kosilo v »mezuportu«.

Vrnitev v Komižo in kopanje, sprehajanje ...

Vrnitev v Vis, večerja in Vis.

Skupina planincev se je iz Komiže povzpela na Bonovo do cerkvice sv. Blaža. Srečanje z domačinom z dvema osloma in klepet o starih in novih časih.

Piše Zoran Bistričić:

»Po obisku Modre špilje je ista petčlanska planinska skupina odšla iz Komiže proti Visu, po stezi, ki gre skozi zapuščeno vas Oključina. Zdaj se vas obnavlja. Po eni uri hoje na kamnitem pobočju 70 m od morja leži Kraljičina špilja. Steza vodi naprej skozi polje trte vse do Visa. Hodimo po severnem hrbtu otoka s prekrasnim pogledom na Mosor in Kozjak ter otoka Hvar in Brač. Hoje je za dobre štiri ure, kar je preseglo pričakovanja preostalih planincev. Zato je bilo posebno navdušenje ob sočasnem prihodu avtobusa in planinske skupine na viško obalo.»

5. 6. 2010.

Zamenjali smo dneve, danes gremo, kjer naj bi bili včeraj. In včeraj smo bili tam, kjer naj bi bili danes. Z avtobusom smo se odpeljali proti sredini otoka, si ogledali spomenike padlim angleškimi letalcem RAF in padlim jugoslovanskimi letalcem ter letališče iz tistih časov (ostali so leseni rdeče pobarvani stebri). Danes je polje obdelano in tu je veliko sadovnjakov, vinogradov in njiv z oljčnimi nasadi.

Piše Zoran Bistričić

»Predviden planinski dan: večja skupina planincev se je iz vasice Žena Glava po kamnitem pobočju z dišečimi bori in poljih žajblja povzpela do Titove pečine, spomina antifašistič-

nega boja, kjer je leta 1944. bival tovariš Tito in s centralnim komitejem pripravljali končni odpor proti fašističnemu okupatorju. Do Titove pečine smo porabili uro in pol, naredili skupinsko sliko in po kratkem počitku odšli proti vrhu Hum na 587 m n. m. Vrh je zaradi vojaške radarske baze zaprt za obiskovalce. Na pobočju pod vrhom je kamnita cerkviča sv. Ilije, kjer je tudi štampiljka HPS. Počivali smo pol ure. Sedeli smo v senci in uživali v pogledu na Komižo in otoke. Dan je bil vroč in pihljanje vetra je prijetno hladilo ogreta telesa, zato smo bili prikrajšani za panoramski razgled. Spomnim se, ko sem pred leti v JLA sedel na istem kamnu, s pogledom proti Reki in otokom ter mislil na svoji Jadranko in Anito, ki ji je zdaj 29 let. Po počitku smo se po strmih poti skozi makijo ob mediteranskih dišavah spustili v Komižo. Pot je bila dolga pet ur. V treh dneh je planinska skupina krožno obšla ves otok Vis in upravičila planinski program sprehajanja po Visu pod mojim skromnim vodstvom.«

Druga skupina je odšla do Huma in se pridružila tretji skupini, ki je obiskala samo Titovo pečino.

Po ogledu smo odšli v Vis. Avtobus naj bi planince v Komiži pobral popoldne. Pripravljen je bil še en podvig. Skupina tistih, ki smejo in morejo, se je odpravila na degustacijo viške pite in črnega vina. Saj ni daleč, nekaj korakov v sosednjem zalivu Vela Svibnja pri nadvse eksotični in prijetni gospe Nadi Radišič. Kaj se je vse dogajalo in govorilo, vemo le redki. Treba je vprašati in pregledati slike. V senci trte s pogledom na čudovito modro morje z veliko vina, »koje si uzmite sami tamo gore«. Še eno prijetno druženje in pojedina, samo »bračne srečice« gospe Nade ni bilo na vpogled.

6. 6. 2010

»Bo treba vstati, slovo jemati« od tega prelepega otoka.
Ča je bilo tega više ni ...

Pravzaprav mi le pesem pomaga, da se spet ne zjokam. Res, na poti nazaj je še veliko opravil. Obiskali smo Cerovačke pečine pri Gračacu. Slika pove več kot tisoč besed.
Jedli smo v naši stari restavraciji ... fiino ...
Spontani »aaaaahhh« na Vratniku s prvim po-

gledom na naše morje ... drugi »aaahhhh« za Baško, ki je bila za hribom, tretji »aaahhh« za majhno jadrnico v Novem Vinodolskem ... in tu smo doma.

Vse je bilo do pičice natančno, vsi izleti, vsi prihodi in vsi odhodi (razen enega), in tudi na Reko smo prišli točno ob času.

Organizacija, »kot se šika«.

Jasna Zazijal-Marušić

9. junij
Državni arhiv, Reka

Mednarodni dan arhivov je priložnost, da arhivi po svetu seznanijo javnost s svojo strokovno, kulturno, znanstveno, upravno in storitveno dejavnostjo, pa tudi z dragocenimi zgodovinskimi viri, ki jih hranijo. Ta dan je na Hrvaškem letos potekal na temo z naslovom Zemljiška lastnina, v državnem arhivu na Reki pa so ob tej priložnosti odprli razstavo Zaščita in restavriranje papirnatega in knjižničnega arhivskega gradiva, organizirano v sodelovanju s Centrom za konserviranje in restavriranje pri Arhivu Republike Slovenije (ARS), in razstavo Od urbarja do katastra, z arhivskim gradivom o zemljiški lastnini, kot so zemljiški načrti, katastrski zemljevidi, urbarji, pogodbe in druga dokumentacija, ki je edinstven vir za raziskovanje in ugotavljanje lastništva in uporabe posesti.

Razstava Zaščita in restavriranje papirnatega in knjižničnega arhivskega gradiva je na panojih predstavila naslednje avtorje s prispevki: Blanke Avguštin Florjanovič (Urbar gospodstva Podčetrtek iz 17. stoletja); Matjaža Casarja (Poznogotski antifonar); Marjane Cjuha (Matične knjige, Višnjegorski davčni zapisniki); Stanke Grkman (Knjiga župnije Korte); Nataše Petelin in Katje Rapuš (Časopisje); Lucije Planinc (Risbe velikega formata, Goršetov križev pot) in Jedert Vodopivec (Pasteli); Tatjane Rahovsky Šuligoj (Načrti Jakopičevega paviljona, Načrt hiše iz šempetrskega predmestja); Jedert Vodopivec (Pozbogotski pontifikal, Inku-nabula na pergamentu); Darje Harauer (Knjige z vzmetnim hrbtom) in Mateje Kotar (Voščeni pečati).

Večina teh prispevkov je objavljena tudi v obsežnem in zanimivem zborniku z naslovom Pol stoletja, izdanem leta 2006 ob petdesetletnici

Centra za konserviranje in restavriranje, ki deluje pri ARS in ima pomembno vlogo za ohranjanje pisne kulturne dediščine, restavriranje dragocenih starejših dokumentov in tudi restavriranje mlajšega gradiva iz 19. in 20. stoletja. Urednica zbornika in vodja te ustanove dr. Jedert Vodopivec je to razkošno oblikovano publikacijo bogate vsebine med obiskom Slovenskega doma pred leti prijazno podarila tudi rojakom na Reki.

Marjana Mirković

12.-14. junij

Demokratska skupnost Madžarov, Reka
Članice KPD Bazovica na IV. likovni koloniji

V organizaciji Demokratske skupnosti Madžarov na Reki je bila ob dnevu Sv. Vida, zaščitnika Reke, za pripadnike manjšin že četrtič organizirana likovna kolonija. Tokrat je potekala ob podpori mestnih in županijskih oblasti ter Sve-

Plodno sodelovanje. Foto: Tolja Hromin

ta za narodne manjšine RH.

Od članic KPD Bazovica gospa Marija Omerza sodeluje že od začetka, študentka Ira Petris in Anita Hromin pa prvič - Anita tudi kot fotografinja, kar je letošnja novost.

Letos je sodelovalo trinajst udeležencev iz organizacij šestih narodnih manjšin. Druženje je bilo zelo prijetno in je v delovnem ozračju potekalo od 12 do 14. junija, končalo pa se je z razstavo ustvarjenega. Duša vsega dogajanja je predsednica društva Eva Viola, ki je skrbelo za vse nas in potreben material ter še risala zraven! Zelo smo ji hvaležni, pokroviteljem pa tudi.

Anita Hromin

16. junij

Ustavne spremembe: vrnitev Slovencev in Bošnjakov ter vpis vseh preostalih manjšin

V okviru prilagajanja hrvaške zakonodaje pravnemu redu Evropske unije je hrvaški sabor 16. junija sprejel ustavne spremembe (NN 76/2010). Te med drugim predvidevajo, da bo v preambuli zapisano, da je *Hrvaška država hrvaškega naroda in država pripadnikov narodnih manjšin: Srbov, Čehov, Slovakov, Italijanov, Madžarov, Judov, Nemcev, Avstrijcev, Ukrajincev, Rusinov, Bošnjakov, Slovencev, Črnogorcev, Makedoncev, Rusov, Bolgarov, Poljakov, Romov, Romunov, Turkov, Vlahov, Albancev in drugih*. Ime Slovencev je tako trinajst let po izbrisu naposled vrnjeno. Ustavne spremembe zagotavljajo tudi pravico do dvojnega glasovanja na volitvah vsem manjšinam, ki ne presegajo 1,5-odstotnega deleža prebivalstva (to je le srbska). V prihodnje bodo ti deklarirani pripadniki manjšin na volitvah glasovali dvakrat, torej bodo imeli poleg splošne volilne pravice še posebno volilno pravico oziroma dodatni glas na manjšinskih listah za izvolitev petih manjšinskih poslancev. Srbska manjšina dodatnega glasu ne bo imela; njej bodo zagotovljeni najmanj trije (doslej od eden do trije) poslanski sedeži, lahko pa tudi več, če bodo kandidati presegli prag na rednih listah v rednih volilnih enotah. Zaradi članstva v EU so omiljeni pogoji za uspeh referenduma, tako da je namesto zdajšnje večine vseh volilnih upravičencev za referendum potrebna večina tistih volivcev, ki se bodo odzvali in glasovali. Ustava tudi navaja, da so hrvaški borci zmagali v pravični, legitimni in osvobodilni vojni, državo

pa obvezuje, da mora poskrbeti za veterane, vojne invalide, vdove in otroke pokojnih hrvaških vojakov.

Spremembe tudi ukinjajo zastaranje za kazniva dejanja vojnega dobičkarstva in privatizacijskega kriminala. Več: www.nn.hr
Marjana Mirković

17. junij-5. julij
MMSU, Mali salon, Reka
Fotografije iz zbirke Marina Cettine

Zbirka Marina Cettine obsega pomembna imena mednarodne in hrvaške sodobne umetnosti. Marino Cettina je galerijsko dejavnost začel sredi osemdesetih let. V galeriji je promoviral svetovno znane umetnike, vstopil v svet zasebnih galeristov in sodeloval z velikimi imeni, kot so Leo Castelli gallery, Luhring Augustine gallery in Paula Cooper gallery iz New Yorka ter galeriji Interim in White Cube iz Londona. Z udeležbo na svetovnih sejmih umetnosti se je tudi mednarodno uveljavil. Po njegovi prezgodnji smrti (1998) je galerijsko dejavnost nadaljevala soproga Dezi.

Med fotografi zbirke Marina Cettine so Goran Bertok, Rajko Bizjak, Boris Cvjetanović, Sandro Đukić, Uroš Đurić, Marina Gržinić, Aina Šmid, Masaki Hirano, Irwin, Ivana Keser, Ivan Kožarić, Zoe Leonard, Marko Modic, Jack Pierson, Igor Rončević, Neli Ružić, Andres Serrano, Sofija Silvia, Olja Stipanović, Ksenija Turčić in Ivana Vučić.

Marino Cettina je veliko sodeloval tudi s slovenskimi umetniki v Grožnjanu, o čemer pričajo fotografije in besedilo v monografiji z naslovom Slovenski umetniki v Grožnjanu 1965-1999 avtorja, akademskega slikarja Roka Zelenka.

Marjana Mirković

17. junij
Glyptoteka HAZU, Zagreb
Dan državnosti in dan slovenske vojske, sprejem

Veleposlaništvo Republike Slovenije na Hrvaškem je organiziralo sprejem ob dnevu državnosti in tudi ob dnevu slovenske vojske, tokrat v sodelovanju s Svetom slovenske narodne manjšine Mesta Zagreb in s pomočjo sloven-

skih podjetij. Sprejem je potekal na prostem, v lepem in prostornem vrtu Glyptoteke Hrvaške akademije znanosti in umetnosti, nekdanje tovarne usnja v zagrebškem Gornjem gradu. Številne obiskovalce, med njimi diplomate in predstavnike tujih veleposlaništev v hrvaški prestolnici ter slovenskih društev - letos zelo skromno zastopanih -, je pozdravil začasni odpravnik poslov, pooblaščen minister Robert Krmelj. Za razpoloženje, ki ga ni pokvaril niti naliv, je tokrat poskrbel Pihalni orkester Kovi-noplastike Lož.

Z Reke so se sprejema udeležili Alojz Usenik, Zdenka Jelovčan, Jasna Zazijal Marušić in urednica Kažipota.

Marjana Mirković

Na sprejemu tudi Franc Strašek, Klara Želin, Stjepan Filipan in Agata Klinar Medaković, vselej zaposlena.
Foto: Marjana Mirković

18. junij-3. julij
Ljudska odprta univerza (POU), Buje
Giampietro Vianello Casisa, Rok Zelenko
Arheologija bodočega II

Na skupni razstavi, organizirani v sodelovanju s SKD Istra iz Pulja, sta se predstavila slovenski akademski slikar Rok Zelenko in italijanski likovni umetnik iz Ferrare Giampietro Vianello Casisa, ki pa se večera ni mogel udeležiti. Umetnika imata za seboj več skupnih postavitev, gost iz Italije je tudi že deset let član likovne kolonije Grožnjan in eden izmed ustanoviteljev umetniškega gibanja *Hermetični kromatizem* (2000).

Razstavo je odprla ravnateljica POU Buje Loredella Limoncin Toth in med drugim dejala, da je tokratni skupni nastop nastal na podlagi večletnega in plodnega umetniškega dialoga avtorjev, ki pripadata različnemu nacionalnemu in kulturnemu okolju - Casisa italijanski Fer-

rari, Zelenko pa sodobnim ustvarjalcem iz Slovenskega primorja.

Arheologija bodočega II je v vsebinskem pogledu magični zaprti krog, arhitektura, ki odkriva in proučuje zgodovinske spomenike pradednih obdobij človeštva. Odkriva nam materialno kulturo preteklih civilizacij, in je zato na čaroben in razigran način povezana s premišljanjem o prihodnosti. Vendar je Rok Zelenko primarno in prvenstveno slikar, medtem ko se Casisa izraža v mediju, ki je spremenljiv in na različne načine presega slikarstvo, njegovo delo pa je prepoznavno ravno po sliki, dodani v objekt. Večji del Zelenkovega slikarstva spominja na metafiziko De Chirica, z značilnimi umirjenimi in praznimi arhitektonsko-ambientalnimi prostori, v situaciji neizpoljenosti, v pričakovanju dogodka. Bistvo teh krajin je posebna, skoraj magična atmosfera. Na edinstveni, monokromni podlagi je abstraktno likovno polje odprt prostor, kjer ne obstaja čas in ni meja. Preteklost in bodočnost si podajata roke. Arheologija bodočega obstaja, je med drugim v katalogu zapisal Dejan Mehmedovič.

Večer se je v veselem razpoloženju nadaljeval v atriju Ljudske univerze v Bujah, v okviru festivala Music & wine, ki sta ga organizirala krajevna skupnost in KUD Lipa iz Kaštela. Nastopili sta glasbena skupina ŠpičičkucOrchestra iz Sv. Petra iz Pirana, ki jo sestavljajo mladi, in ženska vokalna skupina Kaštelanke iz Kaštela. Marjana Mirković

Rok Zelenko in Lorella Limoncin Toth, v ozadju Zelenkova slika iz cikla Geneza. Foto: Marjana Mirković

21. junij Ljubljana Svet za zamejstvo

Svet za zamejstvo je razpravljal o novih izzivih v odnosih med matico in slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah ter o oblikovanju skupnega slovenskega prostora s posebnim poudarkom na organiziranih oblikah delovanja. Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjan Žekš je v izjavi predstavil ključna vprašanja današnjega zasedanja, to sta šolstvo in kultura, in pri tem opozoril na organiziranost manjšinskih organizacij, probleme mladih, gospodarstva in raziskovalcev.

V drugem delu se je, namenjenem ključnim težavam manjšin, je državni sekretar dr. Boris Jesih predstavil organiziranost delovanja in povezovanja slovenske manjšine v vseh štirih sosednjih državah. Pri tem je posebej poudaril nujnost sodobnejšega delovanja različnih manjšinskih struktur ter opozoril na vključevanje mladih. Predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze (SKGZ), ene krovnih slovenskih organizacij iz Italije) Rudi Pavšič je v razpravi med drugim dejal, da je nujna notranja usklajenost slovenske manjšine, kar sicer velja za vse manjšine. Te se morajo najprej same uskladiti in delovati z enotnimi cilji, tako glede matične države kot tudi glede države, v kateri živijo. Več: www.uszs-gov.si
Marjana Mirković

19.-20. junij Šentvid pri Stični Tabor slovenskih pevskih zborov

Prispevek o nastopu nam je poslal predsednik zbora MePZ KPD Bazovica Vitomir Vitaz, objavljamo ga v celoti, a je zaradi časovne stiske ostal neelektoriran.

»Kot že vrsto let dozdej, smo se tudi letos odpravili na Dolenjsko, v Šentvid pri starodavni Stični. V soboto, v zgodnjih popoldanskih urah, smo se zbrali in odpotovali. Po ustaljeni proceduri na mejnem prehodu smo se kmalu ustavili v gostilni Potok (to je že nekakšna tradicija), se na hitro okrepčali in nadaljevali pot. Pot je tekla nemoteno in še po enem postanku za okrepčilo in prigrizku v motelu Lom smo na-

daljevali do hotela Stil v Ljubljani, kjer naj bi prenočili. Po približno enournem počitku smo se odpravili v Šentvid. Prispeli smo v dvorano OŠ Ferdo Vesel in se takoj lotili pozicijske vaje na odru in nadaljevali z vajo v dodeljeni učilnici. Pevci smo bili nekoliko bolj napeti kot prejšnja leta - sobotni nastop na Koncertu slovenskih pevskih zborov iz sosednjih držav je bil za nas namreč nekoliko poseben in drugačen, kot so bili dosedanji. To leto bomo v Šentvidu namreč zadnjič nastopili pod vodstvom našega dolgoletnega zborovodje Franja Bravdice. Ravno zato smo na njegovo željo pripravili tudi malo drugačen program. Po opravljeni vaji smo imeli še nekaj prostega časa in se še malo okrepčali ter tako dočakali pričetek programa. Tokrat smo bili na vrsti četrti. Pred pričetkom programa je predsednik pevskega zbora Vitomir Vitaz na kratko predstavil zbor in društvo. V uvodni besedi je poudaril, da je za naš zbor to poseben nastop, ker zadnjič nastopa pod taktirko Franja Bravdice, ki nas je uspešno vodil okroglih 22 let in ravno tolikokrat sodeloval na Taboru slovenskih pevskih zborov. Napovedi njegovega odhoda je sledil vzdih iz publike, nato pa še dolg in topel aplavz. Zatem je Vitaz napovedal še pesmi in poudaril, da je program sestavljen po želji zborovodje - v prijavi so bile namreč na sporedu druge pesmi. Obenem je dodal, da prvič v Šentvidu pojemo ob klavirski spremljavi Ane Dražul in tudi s solistko Vanjo Valentin. Zapeli smo naslednji program:

Giuseppe Verdi: LA VERGINE DEGLI ANGELI (solistka: Vanja Valentin)
 Radovan Gobec: O, PODJUNA
 Alfi Kabiljo: JALTA, JALTA (solistka: Vanja Valentin)

Po končanem programu smo dobili zares velik aplavz, zatem pa je na oder prišel še predsednik Tabora slovenskih pevskih zborov, gospod Jernej Lampret in se s prelepimi besedami zahvalil maestru Bravdici za vse prelepe pesmi na dosedanjih koncertih, mu podaril krasen šopek in nekaj domačih pridelkov, s pripombo, da je darilo materialno, ker za duhovno zna Bravdica poskrbeti sam. Znova je sledil dolg aplavz in na koncu je naš zborovodja napovedal še eno kratko pesem in sicer *Slušaj, mati*. Po tej pesmi je bil koncert za nas končan in odšli smo z odra ob spremljavi še enega aplavza ter se v dvorani pridružili publikli in spremljali ostale zборе.

Po prireditvi je bil na prostem tradicionalni ognjemet in zatem še zakuska in prijetno druženje v telovadnici OŠ. Utruženi in zadovoljni smo se odpravili v hotel na zaslužni počitek.

Nedelja, 20. junij.

Prišli smo že šestintridesetič v Šentvid, okrog 8 ure, ker je bila takrat napovedana skupna vaja za 41. Tabor. Tam nas je žal dočakalo slabo vreme tako da je vaja bila v dvorani. Zaradi dežja je bila tudi povorka odpovedana, tako da se je skupni koncert začel kar na odprtem odru, pod zaščito raznobarnih dežnikov. Vseeno nas dež ni prestrašil in je načrtovani program potekel tako, kot je bilo predvideno. Sodelovalo je 147 zborov in sicer 32 moških, 40 ženskih, 65 mešanih in 10 zborov iz drugih držav. Letos se je začelo z geslom SO PESMI OKROGLE, PRIPRAVNE ZA PET. Scenarij in režijo je pripravil Stane Peček, združenim zborom je dirigiral Igor Švara. Po uvodnih fanfarah (Pozdravljen, praznični dan, Radovana Gobca) sta sledila še himna in pozdravni nagovor predsednika Tabora, Jerneja Lampreta. Sledil je še slavnostni govornik prof. Mirko Ramovš in program je potekal brez težav in tudi prišel do svojega konca. Odšli smo počasi proti avtobusu, se pozdravili z "nasvidenje na 42. taboru" in odšli na kosilo v gostilno "Pri Japu", po kosilu pa proti domu.«
 Vitomir Vitaz

MePZ KPD Bazovica v Šentvidu. Foto: Anita Hromin

V prepolni dvorani Slovenskega doma KPD Bazovica na Reki se je kljub prazničnemu dnevju trlo obiskovalcev kot že dolgo ne. Precej jih je ostalo zunaj in prisluhnilo, kolikor je bilo mogoče, bogatemu, skoraj dveurnemu programu, posvečenemu dnevju državnosti Slovenije in Hrvaške in koncu sezone, ki ga je tokrat posebej zaznamovalo slovo od dolgoletnega zborovodje mešanega pevskega zbora (MePZ) KPD Bazovica Franja Bravdice.

Kot po navadi sta slovesnost napovedali slovenska in hrvaška himna, sledila je Pesem o svobodi, predsednik MePZ Vitomir Vitaz, ki je program tudi povezoval, pa je v priložnostnem v nagovoru med drugim dejal, da je prireditev *skupni praznik za vse nas*, ter v nadaljevanju opozoril, da velja gledati v prihodnost in po svojih močeh prispevati k zgraditvi boljšega sveta, ki bo počival na svobodi, varnosti, blaginji in solidarnosti.

Program je obogatil nastop folklorne in plesne skupine, ki sta se zavrteli v venčku istrskih plesov in v sodobnem ritmu.

Drugi del večera je domišljeno napovedalo predvajanje posnetkov z nekdanjih nastopov zbora iz preteklih dvaindvajsetih let, ko ga je vodil Franjo Bravdica. Zbral in predstavil jih je predsednik KPD Bazovica Milan Grlica, komentiral pa Vitomir Vitaz (čestitke obema). Zadelek v polno, kot bi se reklo po odzivu v dvorani, v kateri se je orosilo marsikatero oko ob pogledu na nekdanje pevce ali spominu na nepozabna gostovanja, doživete nastope ali zgolj mladost. Posebno ganjen je bil seveda maestro Franjo Bravdica, ki so mu pevci pod njegovim vodstvom posvetili tokratni koncert in zapeli s posebnim občutkom. Kot je ob tej priložnosti dejala pevka Boža Grlica, je *nemogoče ponoviti več kot sto pesmi in vse uspešnice, ki smo se jih naučili in prepevali dvaindvajset let. Zato pa smo se posebno potrudili*, je poudarila, *vse pesmi zapeti s srcem in dušo, tako kot nam vedno svetuje naš maestro: Pesem je srce, če ga imaš*. Nastop je izpolnil željo in pričakovanja sodelujočih, ki so pod vodstvom Franja Bravdice še tokrat zapeli Na Gorenjskem je fletno, Gor čez jezero, Ljubezem do domovi-

ne, O, Podjuna, *Samo moru virujem, Otvori mi vrata, Senjska beseda, Slušaj mati*, nekatere ob klavirski spremljavi Ane Dražul. Slišali smo tudi pesem sužnjev iz opere Nabucco, *La vergine degli angeli* iz Verdijeve opere Moč usode v izvedbi solistke Vanje Valentin in na koncu pesem iz muzikala Jalta, Jalta z naslovom *Neka cijeli ovaj svijet još sja u suncu*. Franjo Bravdica je v spomin od društva prejel knjigo z ljudskimi napevi iz Istre, Dalmacije in z Reke, v italijanščini in z naslovom *Inni e Canti delle genti dell'Istria, Fiume e Dalmazia*, avtorja Antonia Pauleticha, v založbi Centra za raziskovanje zgodovine iz Rovinja. Naj še dodamo, da se je občinstvu predstavila tudi nova zborovodkinja, mlada glasbenica Maja Dobrila, ki je izrazila zadovoljstvo in čast, da bo lahko vodila zbor KPD Bazovica, in ob tej priložnosti vodila zbor pri pesmi *Sunce na Kvarneru*, ki jo je na besedilo Draga Gervaisa uglasbil skladatelj Josip Kaplan. Večer se je po besedah mnogih nepozabno vtisnil v spomin, in številne čestitke za uspešni desetletji pa se je Franjo Bravdica

Hvala, maestro! Foto: Anita Hromin

Maestru se je v imenu društva posebej zahvalil častni predsednik KPD Bazovica Drago Rizman.
Foto: Anita Hromin

Maestra Maja Dobrila. Foto: Anita Hromin

iskreno in ganjen zahvaljeval in napovedal, da se bo prireditve v dvorani Slovenskega doma udeleževal tudi v prihodnje, a v vlogi obiskovalca.

Prvi nastop MePZ KPD Bazovica z novo maestro bo septembra na reviji Primorska poje v mestecu Bazovica nad Trstom.

Dogodek je zabeležil tudi Radio Slovenija 28. junija v oddaji Sotočja na prvem programu.
Marjana Mirković

28. junij Slovenski dom KPD Bazovica Podelitev spričeval

V društvu Slovenski dom KPD Bazovica na Reki je sedemnajsto leto zapored potekala podelitev spričeval. Dijakom in drugim obiskovalcem pouka slovenščine jih je ob koncu šolskega leta 2009/2011 podelila učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine in slovenske kulture v društvih na Hrvaškem (Buzet, Čabar, Lovran, Pulj, Reka) Mojca Podobnikar, ki je bila iz Slovenije na to delo napotena jeseni leta 2008.

Za spomin ob koncu šolskega leta. Foto: Istog Žorž

30. junij-31. avgust Mestni muzej Reka (MGR) Reški fotografiji 1950-1980

V mestnem muzeju se predstavlja šestnajst reških fotografij. Na ogled sta po dve črno-beli fotografiji iz obdobja treh desetletij, od 1950 do 1980, izbrani iz referenčne zbirke muzeja MGR. Kot omenja katalog, gre v glavnem za samouke fotografe, člane foto kluba Rijeka, po-

znejše foto kluba Color, ki sta dva najpomembnejša takšna kluba na Reki. Izjema je le Istog Žorž, ki je edini izmed članov šolan fotograf in se na razstavi predstavlja s fotografijama Freska (1969) in Srečanje (1972). Kot je Kažipot že objavil, je Istog Žorž tudi večletni priljubljeni in uspešni mentor zelo dejavne foto skupine v Slovenskem domu KPD Bazovica na Reki.

Systematično raziskovanje zgodovine reške fotografije se je začelo pred tridesetimi leti, sledil je pregled od začetka v devetnajstem stoletju do sredine štiridesetih let dvajsetega stoletja (razstava *Fotografija na Reki 1844-1944* v Pomorskem in zgodovinskem muzeju Hrvaškega primorja 1990 in zbornik *Arte miracolosa, Stoletje fotografije na Reki*, 1995). Omenjena razstava je prispevek k ovrednotenju fotografske zgodovine Reke v omenjenem obdobju in aktualizaciji njenih udeležencev, je v katalogu med drugim zapisala Sabrina Žigo. Marjana Mirković

DOGODKI JULIJ

1. julij Državni zbor RS Vseslovensko srečanje

Udeležence enajstega srečanja so uvodoma nagovorili predsednik Državnega zbora RS dr. Pavel Gantar, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjan Žekš, ki je predstavil usmeritve Urada za Slovence po svetu in v zamejstvu glede združevanja ter povezovanja gospodarstvenikov in izdelave seznama slovenskih znanstvenikov v tujini, napovedal pa je tudi novost za naslednje leto - enotno srečanje slovenskih izseljencev in zamejcev na Bledu, ki bo dopolnilo ali nadomestilo obstoječe prireditve (letos v Metliki in Dolenjskih Toplicah, obe srečanja pa je sofinanciral Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu). Zbrane je pozdravil tudi predsednik Komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Miro Petek.

Prispevke na temo skupnega slovenskega prostora so med drugim predstavili mag. Martina Piko Rustia (Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik iz Celovca): Skupni slovenski kulturni, gospodarski in znanstveni prostor: od za-

misli do realizacije; Florjan Auser (Slovenian Media House, Avstralija): Slovenstvo po svetu je kot slabo fiksirana fotografija - je proces mogoče ustaviti?; dr. Jernej Zupančič (Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani): O konceptu globaliziranega slovenstva in skupni slovenski kulturni prostor v informacijski dobi; mag. Vladimir Smrtnik: Skupni gospodarski prostor, priložnost za obmejni prostor; Rudi Pavšič: Slovenija in Slovenci v sosednjih državah 20 let po osamosvojitvi; Stane Kranjc: O razvoju slovenske skupnosti v Kanadi; dr. Janko Malle: Dovolj je floskul o skupnem kulturnem prostoru; Bert Pribac: Stanje vmes-tavanja med kulturnimi prostori; Samo Pahor: Skupni slovenski kulturni, gospodarski in znanstveni prostor: realnost ali utopija?; dr. Stanislav Raščan: Delo Svetovnega slovenskega kongresa pri ustvarjanju skupnega slovenskega kulturnega, gospodarskega in znanstvenega prostora; Julijan Čavdek: Politika kot ustvarjalec skupnega slovenskega prostora v kulturi, gospodarstvu in znanosti; Joza Habernik: Skupni slovenski kulturni, gospodarski in znanstveni prostor: realnost ali utopija?; Marija Ahačič Polak: Kanadsko-slovenski pogledi na skupni slovenski kulturni prostor; mag. Lucia Lučka Klanšek/Ivan Kamin: Prizadevanja Fundacije Slovenia 4 You New York za povezovanje slovenskega gospodarskega prostora; Darko Bradassi: Predstavitev spletnega portala Slomedia in njegova povezovalna vloga.

Jubilejno obletnico dogodka je zaznamovala predstavitev zbornika Prvih deset let, ki ga je uredila Katja Jerman in je dostopen tudi na spletni strani www.dz-rs.si, v katerem so zbrani pozdravni nagovor dr. Pavla Gantarja, uvodni referat predsednika Komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Mira Petka ter prispevki osemnajstih izbranih vabljenih govorcev.

V kulturnem programu je nastopil Beneški oktet s sopranistko Eliso lovele, v predverju velike dvorane državnega zbora pa je Miro Petek odprl razstavo z naslovom Od zbrisa do preno-ve identitete: Slovenci v Bosni in Hercegovini 1530-2010 avtorja Stanislava Koblarja. Vseslovenskega srečanja se tokrat niso udeležili predstavniki slovenskih organizacij s Hrvaške.

Naj ob tej priložnosti vse zainteresirane zno-

va spomnimo, da je slovenski parlament sicer odprt za ogled drugo soboto v mesecu in da si ga je doslej ogledalo že več kot dvanajst tisoč obiskovalcev.
Marjana Mirkovič

3. julij
Dolenjske Toplice
Srečanje v moji deželi

Udeležence letošnjega srečanja na letališču Priložje pri Metliki, ki je potekalo pod okriljem Slovenske izseljenke matice, je nagovoril minister za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjan Žekš. Poleg Metliške godbe na pihala in folklorne skupine iz Metlike so nastopili še pevski zbor Davorina Jenka iz Banjaluke (Slovensko društvo Triglav), Pevski zbor Encijan iz Pulja (Slovensko kulturno društvo Istra), folklorna skupina Lipa iz Münchna, Igralni ansambel slovenskega društva Kredarica iz Novega Sada in Pevski zbor Franceta Prešerna iz Skopja, ki je v zadnjih dneh navduševal po nekaterih krajih po Sloveniji. Udeležence sta poleg drugih nastopajočih na odru zabavala tudi Toni Gašperič in prva pevka pri Avsenikih Marija Ahačič Polak, ki že dolga leta živi v Kanadi

Dan pozneje, 4. julija, je minister v Dolenjskih Toplicah odprl 17. tabor Slovencev po svetu, ki ga je pod naslovom *Slovensko izseljenstvo danes - slovenski izseljenci in njihova navezanost na matično domovino* pripravila organizacija Slovenija v svetu. V programu so nastopili dijaki iz Buenos Airesa in Mendoze v Argentini ter dijaška skupina Mladi glas iz Toronta v Kanadi. Omenjeni dijaki so se udeležili mladinske poletne šole, za katero jim je Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu letos podelil 73 štipendij.

Minister dr. Boštjan Žekš je vse zbrane na obeh srečanjih, njihove družine in prijatelje v izseljenstvu povabil, da tudi drugo leto obiščejo Slovenijo, ki bo praznovala svojih 20 let.

Kot je znano, oba dogodka sofinancira Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Po napovedi ministra dr. Boštjana Žekša na vseslovenskem srečanju v DZ RS 1. julija pa bo prihodnje leto srečanje enotno in bo potekalo na Bledu. Več: www.uszs-gov.si

Marjana Mirkovič

3. julij
Smrekovec
Brana, Okrešelj, Peca, Komen
Planinska skupina KPD Bazovica

Udeleženci pohoda:
Planinska skupina - 26 članov
Sobota, 3. 7. 2010.

Vremenska napoved ni bila obetavna. Z nekaj avtomobili smo se odpravili proti Mozirju. Kaj se je dogajalo drugod, naj povejo drugi, mi smo s pomočjo »navigatorice« vendar prispeli na Smrekovec. Seveda smeha ni manjkalo. Na vrhu jase lesena planinska hišica in iz najdene-ga lesa speljana voda, ki curtja pred domom. Namesto psa čuvaja koza Liza, ki jo vsi božajo in hranijo.

Večja skupina je osvojila Brano (2253 m.n.m.). Prišli so v avtomobile ravno pred nalivom in točo. Srečanje pri domu je bilo, kot se spodobi, prisrčno. Nihče ni bil tako utrujen, da ne bi nadaljeval zabave. Nekateri so jo potegnili do Logarske doline in Rinke, pa tudi Okrešelj ni bil daleč. Bili so pozni, prišli so pa le. Skupaj smo proslavljali dva rojstna dneva (Nataša in Darko). Pojedli smo torto, popili šampanjec in uglašeno zapeli Kol'kor kapljic, tol'ko let. Po hišnem redu spanje ob 22.00. Hladna noč in veliko svežega zraka pomaga. Spanje je bilo prijetno.

Smrekovec ob sončnem zahodu. Foto: Anita Hromin

Nedelja, 4. 7. 2010

Za zajtrk kisló mleko in ajdoví žganci, zabe-
ljeni z ocvirki

Zelo majhna skupina - dve osebi - se je odpra-
vila na vrh Smrekovca. Uspešno.

Čudno, navzdol gre hitreje.

Počakali smo še skupino, ki je odšla na Komen.
Nekateri so odšli domov. Skupina, ki je odšla v
»ledeno jamo«, je bila navdušena. Po ričetu
gremo domov, no, najprej v Trojane.

S pomočjo »navigatorice« smo odkrili, da smo
 naredili bližnjico do Trojan čez hrib. Tudi to je
 bilo zanimivo in smešno. Saj se ne mudi. Tro-
 jane in desert.

Bilo je kratko in sladko ...

Jasna Zazijal - Marušić

5.-9. julij

Knjižnica Mirana Jarca, Novo mesto
Be-Ri

Datum	Tematika
5. 7. 2010 ob 11h	Skupni Hrvatski v 20 romanih in izdelava igre SPOMIN
6. 7. 2010 ob 11h	Izdelava igre »Prišli smo Hrvatsko do zaklada«
7. 7. 2010 ob 9h	Delavnice pravljičarstva in risarstva
8. 7. 2010 ob 9h	Naravnost pravljičarstva in izdelava lutk
9. 7. 2010 ob 9h	Opisni likovni predmeti

Plakat za otroško delavnico v okviru projekta Be-Ri.

Foto: www.nm.sik.si

V okviru mednarodnega projekta Be-Ri (Bese-
de-Riječi) med novomeško in karloško mestno
knjižnico je v oddelku za mladino v knjižnici
Mirana Jarca v Novem mestu potekalo več de-
lavnic za otroke od petega do devetega leta.
Namen teh srečanj je bil spoznati jezik, knji-
ževnost in znamenitosti Hrvaške. Naslovi pro-
gramov so bili: Skozi Hrvaško v dvajsetih mi-
nutah, Pot skozi Hrvaško do zaklada, Beremo
pravljico in rišemo, Izdelava lutk in lutkovna
predstava.

Kot smo že objavili, so aktivnosti projekta or-
ganizacija jezikovnih tečajev slovenskega in
hrvaškega jezika, izmenjava kulturnih vsebin,
spodbujanje čezmejnne izmenjave knjig med
dvema knjižnicama, vključenima v projekt, ter
promocija projekta. Projekt prispeva h kohezi-
ji čezmejneg območja z učenjem jezika »so-
seda« in boljšim medsebojnim poznavanjem
kulturnih pridobitev. Več: www.nm.sik.si.
Marjana Mirković

6. julij

Narodni dom, Buzet

Srečanje predsednikov RS in RH

Predsednik RS dr. Danilo Türk in predsednik RH
dr. Ivo Josipović sta se v nabitó polnem Naro-
dnem domu v Buzetu kot pokrovitelja udeležila
srečanja županov Istre, poslancev in gospodar-
stvenikov iz obeh držav. Pobudo za srečanje -
dalo jo je društvo slovensko-hrvaškega prijatel-
tstva, ki ga vodi dr. Božo Dimnik, tudi častni
konzul RH v RS - je v svojem nagovoru pose-
bej pozdravil tudi dr. Danilo Türk in takšne do-
godke ocenil kot zaželenne, saj *omogočajo ko-
munikacijo, pozitivno klimo med državama in
medsebojno sodelovanje*. Poudaril je, da imata
državi pred seboj veliko možnosti in skupnih
nalog ter skupno odgovornost, da z vzajemnim
spoštovanjem in občutki skupnih interesov na-
predujeta pri reševanju vseh nerešenih proble-
mov. Omenil je, *da ni preslišal poziva, da se
kaj naredi za izboljšanje mejnih prehodov, da
se izboljša komunikacija in da se na ta način
pomaga gospodarstvu*, kar je s poznejšim obi-
skom v Buzetu 28. julija potrdil tudi novi slo-
venski veleposlanik na Hrvaškem Vojko Volk.
Dr. Danilo Türk je tudi napovedal obisk na po-
letnih igrah v Dubrovniku, sicer pa je njegov
govor v celoti objavljen na spletni strani [www.
up-rs.si](http://www.up-rs.si).

Podobno je v svojem nagovoru optimistično podaril tudi hrvaški predsednik dr. Ivo Josipović. Odnosi med državama so v novem vzponu in preostala odprta vprašanja bodo rešena v duhu dobrih sosedskih odnosov, je dejal in izrazil prepričanje, da bosta državi ohranili dobro sodelovanje tudi po skorajšnjem vstopu Hrvaške v Evropsko unijo ter kot članici vstopali interese obeh držav, državljanov in tega dela sveta.

Navzoče na prireditvi, ki je potekala dvojezično, s kulturnim programom pa jo je obogatil nastop pevskega zbor, tudi v slovenščini, so nagovorili tudi župan Buzeta Valter Flego, dr. Božo Dimnik in istrski župan Ivan Jakovčič, ki je svoje besede sklenil s vzklikom Živela Slovenija! Živela Hrvaška! Živela Istra! Vsi so tudi poudarili, da Istra, po vseh mogočih preživetih izkušnjah, najizraziteje živi multikulturalnost, tolerantnost, dialog in prijateljstvo, kar je pomembno tudi za odnose med Slovenijo in Hrvaško.

Med visokimi gosti - ki pa ga je organizator prezrl - je bil tudi hrvaški veleposlanik v Sloveniji, dr. Svetlan Berković, ki je srečanje pozitivno ocenil, *saj priča o zagonu naših odnosov, vrnitvi v obdobje, ki je normalno in pričakovano za sosednji in prijateljski državi, kot sta Slovenija in Hrvaška - za naroda, ki sta v zgodovini vedno dobro sodelovala -, in vrnitvi v ozračje, ki ga zaslužita. To, kar je zelo pomembno, so poslana sporočila o prihodnosti, o prihodnosti povezovanja, prihodnosti dialoga, o prihodnosti, ki govori, da je v takšni klimi mogoče rešiti vsa odprta vprašanja - v toleranci, dialogu in obojestranskem interesu. Vsekakor bo prišlo na vrsto tudi vprašanje statusa manjšin, statusa nacionalnih skupnosti. Znano je, da bo slovenska manjšina vrnjena v hrvaško ustavo, pred nami je še noveliranje ustave; po drugi strani pa bo vsekakor treba rešiti in reševati vprašanje statusa hrvaške skupnosti, hrvaške manjšine v Sloveniji, ki trenutno ni priznana in nima nekih posebnih pravic ter ni v skladu z zahtevanimi evropskimi standardi. Zato pričakujem, da bodo tudi ta vprašanja na dnevnem redu v nekem dobrem ozračju,, in verjemite, kadar je ozračje dobro in so odnosi v tako prijateljskem ozračju, je tudi vsa vprašanja mogoče rešiti.*

Saborski poslanec Damir Kajin je prav tako iz-

razil zadovoljstvo nad srečanjem, pri tem pa opozoril na slab ekonomski položaj Hrvaške, *saj to, kar je naš problem - in Hrvatov in Italijanov in Slovencev -, vseeno, kako se deklariramo, so skrajno negotovi odnosi v državi. Slovenija izstopa iz recesije, Hrvaška pa globoko tone. In s približevanjem volitev se bodo - z novim rebalansom proračuna - tudi razmere v državi radikalizirale, ne le v političnem, temveč, kar je najhuje, tudi v gospodarskem in socialnem pogledu. Ravno zato so takšna srečanja več kot potrebna, da bi naše gospodarstvo prišlo do sape in da nihče ne bi česa očital kupcem, ki na Hrvaškem kupujejo slovensko blago, in da nihče ne bi preprečeval hrvaških investicij v Sloveniji.*

Zadovoljen je bil seveda tudi predsednik društva slovensko-hrvaškega prijateljstva dr. Božo Dimnik, ki z optimizmom napoveduje nova podobna srečanja. Med obiskovalci pa sta bili tudi vodilni članici SKD Lipa iz Buzeta Dragica Klarič in Smilja Marinac ter Valter Miklavčič iz bližnjega obmejnega Rakitovca, znani pobudnik čezmejnega sodelovanja v Istri.

Marjana Mirković

Dr. Danilo Türk: *Dober čas, da stopimo skupaj in tudi skupaj kaj naredimo.* Foto: Marjana Mirković

Valter Flego, Valter Miklavčič, dr. Danilo Türk in dr. Ivo Josipović. Foto: Marjana Mirković

6. julij

Svet slovenske narodne manjšine Mesta

Reka

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ

Skupna seja

Slovenska manjšinska sveta na ravni mesta in županije sta se sešla na redni seji, znova skupno. Vodili sta jo izmenično predsednica sveta SNM MR Dušanka Gržeta in v imenu sveta SNM PGŽ urednica Kažipota. Na njen predlog so se navzoči člani obeh svetov z minuto molka najprej poklonili spomenu na prezgodaj preminulega člana sveta na županijski ravni in nekdanjega grafičnega oblikovalca Kažipota Janka Rizmana.

Na dnevnem redu je bil pregled finančnega poslovanja svetov, ki je v skladu z načrtovanim, in realizirane dejavnosti. Zaradi sprememb v davčni zakonodaji je svet na mestni ravni dal nalogo za izplačilo mesečnih nagrad za prvo polletje letos, medtem ko bodo županijske nagrade izplačane, kot navadno, ob koncu leta.

Oba sveta sta se v času med sejama med drugim odzvala na anketo Centra za mednarodne in varnostne študije z zagrebške fakultete za politične vede, ki je v sodelovanju s Svetom za narodne manjšine in Uradom Vlade RH za narodne manjšine opravil raziskavo o delovanju svetov in predstavnikov narodnih manjšin. Njegova analiza naj bi pomagala k oblikovanju ustrezne politike na tem področju. Vsekakor spodbudno, zlasti če je bil vprašalnik poslan tudi na naslove lokalnih in regionalnih oblasti. Za položaj manjšin ali, točneje, statusa in uporabe manjšinskega jezika se je zanimala tudi skupina strokovnjakov Sveta Evrope, ki preverja uresničevanje Evropske listine o regionalnih ali manjšinskih jezikih, s katero se je v imenu sveta na mestni ravni skupaj s predsednikom KPD Bazovica Milanom Grlica aprila v mestni hiši na Reki pogovarjala Dušanka Gržeta (Kažipot je o dogodku pisal v majski številki). Pri oceni realizirane dejavnosti je Dušanka Gržeta še izrazila zadovoljstvo nad izredno zanimivim predavanjem, ki ga je na sedežu svetov 23. aprila podal dr. Stanislav Južnič, a žal je bil, kot je poudarila, odziv članov sramotno nizek, skupno navzočih je bilo namreč manj, kot je npr. članov sveta, kljub temu da je bil dogo-

dek tokrat pravočasno in obširno najavljen v Kažipotu. Napovedala je, da bo dejavnost do konca leta sicer uresničena v skladu z načrti - predstavitev časopisa za slovensko krajevno zgodovino Kronika in brošur iz zbirke Slovenski prispevek županijski dediščini ter sofinanciranje knjige o življenjepisu Ivana Brajdiča avtorice mag. Karmen Delač Petkovič. Glede predavanj pa je k organizaciji pozvala članstvo samo. Navzoče je še seznanila z udeležbo na seji Odbora za narodne manjšine pri Mestu Reka 24. maja, na kateri so obravnavali navzočnost manjšin v lokalnih medijih (dogodek je Kažipot zabeležil v junijski številki), urednica Kažipota pa je članom posredovala nekatere porazne podatke iz podobne analize na ravni države.

Potekajo tudi priprave na postavitve spominske plošče Josipu Gorupu na poslopju na naslovu Riva 10, nekdanjem hotelu Evropa, veličastni zgradbi, ki je ob koncu devetnajstega stoletja mestu dala nov videz.

Na dnevnem redu je bil tudi Kažipot, ki je zaradi tehničnih in drugih težav maja, junija in julija izšel z zamudo. Člani so obravnavali tudi prošnjo za denarno pomoč socialno ogroženega pripadnika slovenske manjšine na Reki, vendar je niso odobrili. Rečeno je, da za takšne primere obstajajo drugi naslovi, ker je - zaradi slabega gmotnega položaja v državi nasploh - pričakovati, da bi prvi odziv v prihodnje napovedal dejavnost sveta izključno v smeri reševanja socialnih težav.

Ob koncu seje so člani sprejeli predlog, da se znova sestanejo na skupni seji dne 15. septembra ob 19.00 uri, na sedežu svetov.

Marijana Mirkovič

13. julij

Trst

Srečanje predsednikov RS, RH in Italije

Predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk, predsednik Republike Italije Giorgio Napolitano in predsednik Republike Hrvaške dr. Ivo Josipović so se v Trstu udeležili koncerta Poti prijateljstva, na katerem so pod taktirko znanega italijanskega dirigenta Riccarda Mutija nastopili glasbeniki iz Slovenije, Hrvaške in Italije. Trije predsedniki so se pred udeležbo na kon-

certu poklonili spominu na tragične dogodke iz preteklosti in tako spodbudili prizadevanja za tvorno in prijateljsko sožitje treh narodov v združeni Evropi.

Pri Narodnem domu so položili venec k spominski tabli na pročelju in se tako poklonili spominu na grozljiv požig tega za Slovence simbolno pomembnega poslopja, ki se je zgodil na isti dan pred 90 leti, 13. julija 1920. Ob tej priložnosti so se predsedniki v Narodnem domu srečali s predstavnikom slovenskih krovnih organizacij v Italiji, predsednikom Slovenske kulturno-gospodarske zveze Rudijem Pavšičem in predsednikom Sveta slovenskih organizacij dr. Dragom Štoko, ter se vpisali v Knjigo gostov. Slovenski, italijanski in hrvaški predsednik so zatem na tržaškem Trgu svobode položili venec k spominski plošči beguncem iz Istre, Reke in Dalmacije, ki so se po II. svetovni vojni odselili iz rodnih krajev. Njihovo srečanje v Trstu pa so predsedniki izkoristili tudi za tristranske pogovore.

Kot so poudarili trije predsedniki v skupni izjavi pred srečanjem, je namen njihovega srečanja potrditi trdno zavezo, da tisto, kar tri države in narode danes združuje, prevlada nad tistim, kar jih je boleče delilo v burnem zgodovinskem obdobju, ki so ga zaznamovale vojne med državami in narodi. Poudarili so, da se Hrvaška, Italija in Slovenija danes srečujejo v duhu Evropske unije, ki je v svojem bistvu glasnica spoštovanja raznolikosti in sožitja med narodi, kulturami in jeziki, ki sobivajo že stoletja. Predsedniki so se v izjavi obvezali, da bodo v takšnem ozračju vedno negovali spoštovanje pravic vseh manjšin.

Polaganja venca k spominski tabli na pročelju Narodnega doma v Trstu in spominski plošči beguncem iz Istre, Reke in Dalmacije se je udeležil tudi minister za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjan Žekš. Več: www.rtvsl.si, www.uszs.gov.si

Marjana Mirković

Na spletni strani www.slomedia.it je objavljen video posnetek Zdravljice, ki so jo pred tremi predsedniki skupno zapeli in zaigrali Akademski pevski zbor France Prešeren iz Kranja, pevski ansambel iz Furlanije Julijske krajine, Akademski pevski zbor Tartini iz Trsta, Akademski pevski zbor iz Zagreba, glasbeniki in pevci z Akademije za glasbo v Ljubljani, Mladinski orkester Luigi Cherubini in Italijanski mladinski orkester. Dirigent je bil slavni Riccardo Muti.

23. julij
Viktor Snoj

Akademski slikar in restavrator, pesnik in vsestranski umetniški ustvarjalec Viktor Snoj nam je poslal nov kroki iz zbirke, pripravljene za objavo. Posvetil ga je gori Boč, ki je z neokrnjeno naravo dragoceno bogastvo Slovenije.

Čar v Boču

Nad poljanami
se boči kopasta gora
ime ji je Boč.

Tiha in ponosna gora
V svojih nedrjih nosi
Intimo azurnega neba.

Sredi nje je jezero
po njem plovi vila
v čolnu doživetja utripa slovenskega srca.

Pobri, Julij 2010

NAPOVED AVGUST

Informacije

Zaradi velikega zanimanja za nadaljevanje prijavnega postopka za študij v Sloveniji in priznavanja spričeval ter razpisa za štipendije za zamejstvo bodo uradne ure za informacije v organizaciji svetov slovenske narodne manjšine Mesta Reka in Primorsko-goranske županije ter v okviru projekta Slovenska informativna točka Si-T redno tudi med počitnicami, ob sredah ob običajni uri (10.00-13.00). Več: 091 593 6086.

21.-26. avgust
Etnološka delavnica v Palčavi šiši

Etnološka zbirka rodbine Čop Palčava šiša, Plešče, vabi učence in dijake, ki jih zanima zgornji del Kolpe s Čabransko dolino in okoliškimi območji ter njegova kulturna dediščina, na enotedensko delavnico, ki jo organizira že drugič, s pomočjo Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu ter lokalnih sponzorjev. Poudarek bo na sku-

pni kulturni dediščini z obeh strani doline, zato bodo »uradni jezik« govori Zgornjekolpске in Čabranske doline, ki so kot prva enota v zvrsti jezikovne dediščine vpisani v register žive dediščine RS, prizadevamo pa si, da bodo vpisani tudi v register na hrvaški strani. Stik: smole.marko@gmail.com

GORSKI KOTAR

Kolesarske stez

Neutrudni vodja projekta Palčava šiša, etnološke zbirke rodbine Čop iz vasice Plešče Marko Smole je 3. julija vodil skupino turistov iz Slovenije, ki so se iz Prezida na pot odpravili s kolesom po zahtevnih in manj zahtevnih poteh. Skupina je bila prijetno presenečena nad neokrnjeno naravo in zanimivimi potmi, pa tudi neznano krajevno dediščino, zato so si vsi bili edini, da se bodo v te kraje še vrnili, domačinka Mirjana Žagar pa jim je za vsak primer postregla še s prospekti.

Na programu obiska je bil med drugim ogled izvira Čabranke - tam se je obiskovalcem prključila urednica Kažipota -, mlina v Zamostu, ki je v lasti Andreja Žagarja (brata znane gorske pesnice v narečju Anke Žagar, kot nam je povedal Marko Smole). Andrej Žagar je mlin predstavil in nekaterim izmed nas tudi prodal odlično domačo koruzno moko. Povedal je, da je mlin star tristo let, da melje na črni kamen in da je bil v teh krajih vedno problem z vodo, ker je bilo preveč mlinov. Razložil nam je, kako so mlinarji v praksi speljevali vsak zase vodo na svoj mlin. V neposredni bližini mlina družine Žagar je žaga družine Malinaric (!). Gre za žago, imenovano venecijanka, ki za turistične namene še vedno deluje.

Marjana Mirković

Andrej Žagar v svojem mlinu.
Foto: Marjana Mirković

Po sledeh trstjanskih rudarjev

Na podlagi zgodovinskih ostankov in spoznanj o rudarski tradiciji je v pripravi projekt turistične učne poti z naslovom Po poteh trstjanskih rudarjev, na katerega nas je na omenjenem izletu s prospektom opozorila študentka Mirjana Žagar. Pot, ki bo dolga šest kilometrov in pol, so začeli urejati pred dvema letoma, sicer pa gre za dolgo rudarsko tradicijo, ki sega v leto 1665, ko je bil ta kraj znan po izkopu železove rude in živega srebra. Med rovi je posebej zanimiv Lukov rov, 480 m dolg podzemni hodnik, v katerem bodo za obiskovalce sprva uredili le prvih sto metrov. V skladu s tradicijo pa je odprt tudi bife z imenom Rudnik, v katerem so na ogled stare fotografije in ustrezna oprema, v skladu z imenom.

Marjana Mirković

17. julij Gusti Laz, Brod ob Kolpi Po Kolpi navzgor

Prebivalstvo na obeh straneh reke Kolpe medsebojno povezujejo tudi številni projekti s področja varovanja narave in razvoja turizma, pa tudi športnih prireditev. Med temi je posebej priljubljen plavalni miting, ki je letos potekal že sedmo leto in pod pokroviteljstvom Primorsko-goranske županije in Mesta Delnice. Organizirali so ga društvo za šport, rekreacijo in turizem Kolpa iz Broda ob Kolpi, turistično društvo Delnice in Zavod za kulturo in turizem iz Kostela. Pritegnil je izredno veliko obiskovalcev, kot piše Novi list, menda več kot tisoč, ki so se zbrali na lokaciji ob Jezu. Rečno dno so očistili potapljači kluba podvodnih aktivnosti (KPA) iz Kostrene, člani reškega kluba Krila Kvarnerja pa so prireditev spektakularno napovedali s padalskimi skoki in zastavami Slovenije, Hrvaške in Evropske unije. Po sredini schengenske meje na Kolpi so zatem sledila tekmovanja, na katerih se je več kot sto tekmovalcev iz Slovenije, Hrvaške in Velike Britanije pomerilo v treh disciplinah: plavanju proti toku na 25 m, spretnostnem plavanju z baklami in malem maratonu v skupni dolžini 500 m v obeh smereh.

Marjana Mirković

IZ DRUGIH DRUŠTEV IN SVETOV

Gledališče Branka Mihaljevića, Osijek
Mariborski oktet in Lipa skupaj v Osijeku

Hrvaško pevsko društvo Lipa in Mariborski oktet sta nam v gledališču Branka Mihaljevića 11. junija priredila prijeten glasbeni večer. Ob zboru z bogato glasbeno tradicijo sta izvajala dele svojega repertoarja, po katerih sta znana, na koncu pa sta skupaj zapela osiješko himno Moj Osijek in slovensko skladbo Pa se sliš.

»To je začetek uspešnega sodelovanja med dvema prijateljskima mestoma - Osijekom in Mariborom. Bilo nam je v čast, ker smo imeli priložnost nastopiti skupaj s tako vrhunskim zborom, kot je Lipa iz Osijeka. Jeseni pričakujemo obisk Lipe v Mariboru,« je rekel Stanko Eršte, član in predstavnik Mariborskega okteta za stike z javnostjo.

Gostje iz Slovenije so zdaj prvič nastopali v Osijeku in to je bil njihov prvi samostojni koncert na Hrvaškem. Koncert mariborskih glasbenikov in HPD Lipe je organiziralo Slovensko kulturno društvo Stanko Vraz iz Osijeka pod pokroviteljstvom Osiješko-baranjske županije ter mest Osijek in Maribor.

Naj poudarim, da je to prvi projekt povezovanja dveh mest in realizacije konkretnega prijateljstva vse od ustanovitve prijateljstva leta 1995. Kot most med obema narodoma in kulturo želimo s tem nastopom zblížiti obe mesti, katerih prijateljstvo je bilo do zdaj samo na ravni mestnih predstavnikov. Zvonko Horvat

Cvetni trg, Zagreb
Bogastvo različnosti

Zagrebski župan Milan Bandić je 12. junija na Cvetnem trgu odprl dobro obiskano prireditve z naslovom Bogastvo različnosti, na kateri so predstavniki organizacij narodnih manjšin v pestrem dvournem umetniškem programu obiskovalce seznanili z delom svoje kulturne dediščine. Posebej zanimiva je bila ponudba na stojnicah, kjer je bilo mogoče poskusiti razno-

vrstne kulinarične dobrote in specialitete, si ogledati narodne noše in spominke različnih narodov.

Kot nam je povedala prijazna tajnica Sveta slovenske narodne manjšine Mesta Zagreb **Agata Klinar Medaković**, se je slovenska skupnost v programu predstavila z zanimivim nastopom glasbene skupine na tolkalih *Sudar*, katere mladi člani delujejo v okviru društva Slovenski dom v Zagrebu. Vodi jih profesor tolkal Goran Gorše, poleg repertoarja klasične glasbe igrajo tudi skladbe na podlagi slovenske ljudske pesmi, prirejene za tolkala. Na Cvetnem trgu so nastopili s polko Na Golici in zimzeleno pesmijo Tam, kjer murke cveto, ob spremljavi Franca Ropa na *frajtonarici*, in skladbo Conga. Povedala je tudi, da *smo se Slovenci na stojnici predstavili še z orehovo potico, janeževimi upognjenci, ocvirkovo potico iz ajdove moke in cvičkom. Zagrebčani pa so »razgrabili« vodnik Zagreb in Slovenci, ki ga je lani izdal naš svet.* več: www.slovinci.hr
Marjana Mirković

SKD Istra, Pulj
Tečaj citranja

SKD Istra v Pulju je poleti pripravilo citrarski tečaj, ki je vsak dan potekal od 16. do 22. julija. Strokovno vodstvo je prevzel predsednik Citrarskega društva Slovenija Peter Napret. Kot je povedala predsednica društva Kladija Velimirović, so že pred leti v društvu kupili citre, ki pa so samevale do letošnjega poletja. Tečaj je bil zadetek v polno, poleg predsednice so se ga udeležili še člani pevskega zbora, ki imajo vsi neko glasbeno predznanje: Damijana Pezdirc, tudi pesnica in recitatorka društva, Magda Rojnić, ki igra tudi mandolino v orkestru mandolinistov pri italijanski skupnosti v Pulju, in Nenad Kuzmanović, profesor matematike, ki je bil posebne strokovne podpore deležen od soproge glasbenice, Tee Siladi, korepetitorke zbora SKD Istra, ki je skupaj s Petrom Napretom pripravila tudi sklepni koncert. Na njem so se s prekmurskim Abrahamom in dalmatinsko Plovi barka predstavili tudi udeleženci tečaja. Peter Napret nam je ob tej priložnosti podaril tudi več izvodov glasila Slovenski citrar. Izdaja ga Citrarsko društvo Slovenije iz Kamnika, ki ima tudi svojo spletno stran na naslovu www.citre-drustvo.si.

Marjana Mirković

NESPREGLEDANO

SKD Istra v Pulju ima zanimiv znak s simboloma Istre in Slovenije. Oblikoval ga je študent ljubljanske akademije za likovno umetnost Martin Zelenko iz Groznojana, potomec znane umetniške družine. Iskrene čestitke avtorju!

slovensko
kulturno
društvo
i s t r a

19. julij
Novi veleposlanik na Hrvaškem Vojko Volk

Minister za zunanje zadeve RS Samuel Žbogar je 19. julija predal poverilna pisma novoimenovanemu slovenskemu veleposlaniku na Hrvaškem Vojko Volk, ki bo na tem položaju - po več kot pol leta - nasledil dr. Milana Orožna Adamiča. Kot poudarjajo na ministrstvu za Zunanje zadeve RS, Vojko Volk odhaja v Zagreb kot vrhunski poznavalec razmer in dogajanj na Zahodnem Balkanu ter z bogatimi izkušnjami na področju bilateralnih odnosov s sosednjimi državami, tudi Hrvaško. Vojko Volk deluje v slovenski diplomaciji od njenega začetka in jo dobro pozna tako v vsebinskem kot v organizacijskem smislu, s svojimi bogatimi izkušnjami ter poglobljenim poznavanjem kompleksnosti slovenskih odnosov s sosednjimi državami pa bo gotovo učinkovito vodil slovensko veleposlaništvo v Zagrebu, so med drugim zapisali v sporočilu, objavljenem na spletni strani ministrstva www.mzz.gov.si.

Marjana Mirković

Veleposlaništvo Republike Slovenije v RH
Alagovičeva 30, 10 000 Zagreb, RH

Veleposlanik: Vojko Volk

Uradne ure:
ponedeljek-petek od 9.00 do 12.00
tel.: + 385 1 63 11 000, faks: + 385 1 61 77 236
el. pošta: vzg@gov.si
spletna stran: <http://zagreb.veleposlanistvo.si>

Konzularne informacije
tel.: + 385 1 63 11 014, + 385 1 63 11 015
faks: + 385 1 46 80 387
konzularni pult (v uradnih urah za stranke):
tel.: + 385 1 63 11 013, + 385 1 63 11 026

Državljanom RS je v nujnih primerih zagotovljen kontakt z dežurnim diplomatom:
med tednom: od 16.30 ure
konec tedna in med prazniki: 24 ur;
tel.: +385 98 462 666

Generalni konzulat RS, Split
Častni konzul Branko Roglič
tel./faks: +385 21 389 224
el. pošta:
generalni.konzulat.rep.slovenije@st.t-com.hr
uradne ure: ponedeljek-petek od 9.00 do 13.00

Š STUDIJ IN ŠTIPENDIJE V RS

Razpis za zamejstvo: rok je 6. september

Novi kandidat za štipendijo mora biti v študijskem letu 2010/2011 vpisan na javno veljavni (akreditirani) dodiplomski študij na javno veljavni (akreditirani) izobraževalni instituciji v RS. Vloge se bodo ocenjevale na podlagi šolskega uspeha in aktivnega sodelovanja v slovenskih društvih, organizacijah oziroma drugih strukturah zunaj RS. Višina sredstev, ki so na razpolago za štipendije po tem javnem razpisu, je 460.000 evrov, višina osnovne štipendije za študijsko leto 2010/2011 je 150 EUR na mesec oziroma 1.800,00 EUR za celo študijsko leto. Prijave morajo biti oddane na naslov: Javni sklad Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije, Dunajska 22, 1000 Ljubljana, Republika Slovenija. Več: www.sklad-kadri.si
Marjana Mirković